

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2023; 9(2): 98-103

© 2023 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 24-02-2023

Accepted: 30-03-2023

ಡಾ. ಜಿ ದಿನಕರ

ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಸಂಯುಕ್ತ
ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಇಂಡಿಯಾ

Corresponding Author:

ಡಾ. ಜಿ ದಿನಕರ

ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಸಂಯುಕ್ತ
ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ,
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ,
ಇಂಡಿಯಾ

ಅನುವಾದಿತ ನಾಟಕ ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ರವರ - ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್

ಡಾ. ಜಿ ದಿನಕರ

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಾನವ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯೇ "ಭಾಷೆ". ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಪರ್ಕದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಸಹ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಆಯಾ ನೆಲದ ಭಾಷೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಂವಹನದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಆ ನೆಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಸಹ ಕಾರಣವಾಯಿತು. "ಒಂದೊಂದು ಭಾಷೆಯು ಒಂದೊಂದು ವರ" ಎಂದು ಹಾ.ಮಾ.ನಾಯಕರವರು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ; ಮರು ಸೃಷ್ಟಿ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರದ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕೃತ, ಪಾಳಿಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಸಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳ ಸತ್ವ ಅಥವಾ ಸಾರವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ, ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವು. ಹಾಗೆ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಂತೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸಿದವು; ಸಹೃದಯರ ಮನ ಸೆಳೆದವು.

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತರ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವೈಚಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಸಂವಹನವು ಸಹ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅನುವಾದದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಸರವು ಸಹ ಅನುವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ರೀತಿ, ರಸ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಪರಿಣಾಮಿತಗೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳು ರಚಿತಗೊಂಡವು. ಆ ಮೂಲಕ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ರಚಿತಗೊಂಡು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತಗೊಂಡವು. ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದದ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳ ಶೈಲಿ, ವಸ್ತು, ಧೋರಣೆ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳು ಸಹ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯ ಚಿಂತನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಅನುವಾದ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಹೇಳುವಂತೆ - "ಭಾಷಾಂತರವು ಆತ್ಮದಿಂದ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಭಾವನೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳೆರಡರ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅಮೂರ್ತದಿಂದ ಮೂರ್ತದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯ. ಇದು ರೂಪ-ರೂಪಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ನಾಮ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಮೀರಿ, ಎದೆಯ ಬಿರಿಯ ಭಾವ ದೀಪಿ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಎನ್ನುವ ಚೇತನವು ಅನಿರೀತನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ; ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ.

ನಾಟಕದ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರವೆಂದರೆ - ಗದ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಎಲ್ಲ ಗದ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ನಾಟಕ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಪ್ರಬಂಧ, ಹರಟೆ, ಪ್ರವಾಸಸಾಹಿತ್ಯ, ಪತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಹಾಸ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿದೆ. ೧ ೧. (ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ತ. ಸು. ಶಾಮರಾಯ. ಪುಟ. ೨೦೧) ನಾಟಕವು ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆ. ಒಂದು ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ

ಪಾತ್ರಗಳವೇಷಭೂಷಣ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಭಾಷಣೆ ಹಾಗೂ ನಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಅಥವಾ ನಿರೂಪಿಸುವ ತಂತ್ರ ಅಥವಾ ಕಲೆಯೇ 'ನಾಟಕ'. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಹದಿನೇಳನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸರಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಂಗರಾರ್ಯನೇ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ನಾಟಕಕಾರನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆತನ "ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದ" ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲ ನಾಟಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಟಕವಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರ್ಷ ಕವಿ ಬರೆದಿರುವ 'ರತ್ನಾವಳಿ' ನಾಟಕದ ಭಾಷಾಂತರ. ನಾಟಕ, ನಾಟ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ "ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದ" ನಾಟಕವು ಈವರೆಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವು ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾಟಕವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆರಾಧನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿಯೇ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕಲೆಯಾದ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಬಯಲಾಟಕ್ಕೂ ಸಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ, ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಎಂ. ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಗೌಡ, ಗುಂಡೋ ಕೃಷ್ಣ ಚುರಮುರಿ, ಮೊದಲಾದವರು ಶೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್ ನ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಗೊಳಿಸಿದರು. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಯವರು ಷೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್ ನ 'ಮೆಕ್ಬೆತ್' ನಾಟಕವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ದುರಂತ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಶ್ರೀ' ಯವರ ಕೊಡುಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅವರ 'ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್' ನಾಟಕ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಕುವೆಂಪುರವರು 'ಶ್ಮಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ', 'ಬೆರಳೆ ಗೆ ಕೊರಳೆ' ಮೊದಲಾದ

ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಕೈಲಾಸಂ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಪರ್ವತವಾಣಿ ಈ ಮೂವರು ಸಹ ಪೌರಾಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆಯೇ ಗಿರೀಶ್ ಕರ್ನಾಡ್ ರು, ಶ್ರೀನಿವಾಸರು, ಸಂಸ, ಎಂ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿಯವರೂ ಸಹ ಪ್ರಮುಖರು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳು ರಚಿತಗೊಂಡವು. ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ - 'ಇಗ್ಗಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ, ವಿವಾಹ ಪ್ರಹಸನ', ಮೊದಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗರು, ಕೈಲಾಸಂ ಪ್ರಮುಖರು. ಸುಮತ್ರೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗರ - 'ಬೊಕ್ಕ ತಲೆಯ ನರ್ತಕಿ' ನಾಟಕದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಸಂಗತ ನಾಟಕ ಕಾಲಿಟ್ಟಿತು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಾಟಕಗಳೂ ಸಹ ರಚಿತಗೊಂಡವು. ಲಂಕೇಶ್, ಗಿರೀಶ್ ಕರ್ನಾಡ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರು, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಮುಂತಾದವರು ಪ್ರಮುಖರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗೀತ ನಾಟಕಗಳು ಸಹ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚಿತಗೊಂಡವು. ಪು.ತಿ.ನ ಅವರ 'ಅಹಲೈ', 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ', ಕರಂತರ - 'ಯಾರೋ ಅಂದರು' ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಅಲ್ಲದೆ, ಕೀರ್ತನಾಧ ಕುರ್ತಕೋಟಿ, ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣರವರು ಸಹ ಗೀತ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ರಚನೆಗೊಂಡವು.

ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳು

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಮೊದಲು ರೂಪುಗೊಂಡದ್ದು ಗ್ರೀಸ್ ನಲ್ಲಿ. ಗ್ರೀಕ್ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸ್ವರ್ಣಯುಗ ಕ್ರಿ. ಪೂ ಆರನೇ ಶತಮಾನ.

ಅಥೆನ್ಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಗಂಭೀರ ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಟಕಕಾರರಾದವರು ಈಸ್ಟಿಲಸ್, ಸಫೋಕ್ಲಿಸ್ ಮತ್ತು ಯೂರಿಪಿಡೀಸ್. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಹಾಸ್ಯ ನಾಟಕಕಾರ ಅರಿಸ್ಟೋಫೇನೀಸ್. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳು ಬೆಳೆದದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಥೆನ್ಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ನ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಪಲೋ

ದೇವತೆಯ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅದರ ಯುಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಮನೋಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಕಾರರು ಪೌರಾಣಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳ ಪರಿಚಯ ಗ್ರೀಕರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅಕಿಲೀಸ್, ಅಜಾಕ್ಸ್, ಹೆಲನ್, ಹೆಕ್ಟರ್, ಈಡಿಪಸ್, ಅಂತಿಗೊನೆ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರೀಕ್ ರಂಗಭೂಮಿಗೂ ಮೇಳಕ್ಕೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತು. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೇಳದವರಿಗೆ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದ್ದಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಕಥೆ, ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳ ಬಾಳಿನ ಏಳುಬೀಳುಗಳನ್ನು ಮೇಳದವರು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಟರ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಾಟಕದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಮೇಳದ ಪಾತ್ರ, ಕ್ರಿಯೆ ನಿಂತಾಗ ಆ ಅವಧಿಯನ್ನು ತುಂಬುವುದು. ಮೇಳವೂ ಸಹ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಪಕ, ಸ್ಥಳಿಕ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಕ, ಎಂಬ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಲಂಕೇಶ್ ರವರ - ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್ - ನಾಟಕ

ಪಿ ಲಂಕೇಶ್ - ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿ, ಕಥೆಗಾರ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ, ವಿಮರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ, ಅಂಕಣಕಾರ, ನಟ, ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೀಗೆ ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು. ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಾಟಕಗಳು ಅನೇಕ. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ೧೯೩೫ ಮಾರ್ಚ್ ೮, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊನಗವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ.

ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ರವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಗ್ರೀಕ್ ರಂಗಭೂಮಿಯ ರುದ್ರ ನಾಟಕ "ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್", ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆ, ಸಹಜ ಲಯದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಚೇತನ ತಂದಂತಹ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಲಂಕೇಶರ ಈ ಅನುವಾದ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕೃತಿಯಾಗಿಯೂ ಮಹತ್ವ ಹೊಂದಿತು.

ಕವಿ ಸಾಪೋಕ್ಲಿಸ್

ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೪೯೬-೪೦೬ ರ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಪೋಕ್ಲಿಸ್ ಮೂವರು ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರೀಕ್ ರುದ್ರನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು. ಈಸ್ಟ್ರಲಸ್, ಯೂರಿಪಿಡಿಸ್ ನಾಟಕಕಾರರಿಗಿಂತ ತೀವ್ರ ಕಾವ್ಯಗುಣದಿಂದ, ಆದರ್ಶಪ್ರಿಯತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾದವನು. ಸಾಪೋಕ್ಲಿಸ್ ನ 'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ನಾಟಕವನ್ನು ಪಿ. ಲಂಕೇಶರವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿದರು.

ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ 'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ನಾಟಕ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಾಟಕತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಟಕ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು ಅದರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ. ಈ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಘಂಟೆಗಳ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ. ನಾಟಕ ಸಾಗಿದಂತೆ ಈಡಿಪಸ್ ನ ಹಿಂದಿನ ದುರಂತದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಮ್ಮೆದುರು ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆತನ ದುರಂತತೆಯ ಚಿತ್ರಣಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ದ್ವಂದ್ವತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಟಕದ ವಸ್ತು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಈಡಿಪಸ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕ್ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ನಾಯಕ. ಗ್ರೀಕ್ ನ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಟ ಈಡಿಪಸ್ ಜಾನಪದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈಡಿಪಸ್ ಕಥೆ ಹಲವು ಆಶಯಗಳಿಂದ ಘಟಿತವಾದುದು. ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿ, ಮಗುವಿನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಚುಚ್ಚುವುದು, ತ್ಯಜಿಸಿದ ಮಗುವನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬರು ಸಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಯೋಕಾಸ್ತಾಳನ್ನು (ತಾಯಿಯನ್ನು) ಮದುವೆಯಾಗುವುದು, ರಾಜ್ಯ ವಹಿಸುವುದು, ಸತ್ಯ ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಯೋಕಾಸ್ತಾಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ಈಡಿಪಸ್ ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ದೇಶಭ್ರಷ್ಟನಾಗಲು ಬಯಸುವುದು. ಹೀಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್ ನಾಟಕ ವಿಸ್ಮಯಕರ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್ ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಥೀಬ್ಸ್ ನಗರದ ರಾಜ ಲಾಯಿಸ್. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಯೋಕಾಸ್ತಾ. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಡೆಲ್ಫಿಯ ದೇವವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಲಾಯಿಸ್ ಗೆ ಆಗುವ ಮಗು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಾಯಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಾಗಿ

ದೇವವಾಣಿ ಹೇಳಿತು. ಕೆಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗಂಡು ಮಗುವಾಯಿತು. ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯನ್ನು ಸುಳ್ಳಾಗಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿ, ಆ ಮಗುವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಸೇವಕನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಸೇವಕ ಆ ಮಗುವಿನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ತವಳಲು ಆಗದಂತೆ ಮಾಡಿದ.: ಆದರೆ ಕರುಣೆಗೊಂಡು ಕಾರಿಂಥ್ ನ ಕುರುಬನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಲು ಹೇಳಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ಆ ಮಗುವೇ ಈಡಿಪಸ್. ಮಗುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಾರಿಂಥ್ ನ ಕುರುಬ ಅದನ್ನು ಕಾರಿಂಥ್ ನ ದೊರೆ ಪಾಲಿಬಸ್ ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಪಾಲಿಬಸ್ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕಿ ದೊಡ್ಡವನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಕುಡುಕನೊಬ್ಬನ ಬಾಯಿಂದ ಈಡಿಪಸ್ ಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿ ತಿಳಿಯಿತು. ಪಿತೃಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಈಡಿಪಸ್ ಪಾಲಿಬಸ್ ನಿಂದ ದೂರಕ್ಕೆ ಓಡಿದ. ಥೀಬ್ಸ್ ನತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮೂರು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಸಂಧಿಸುವ ಒಂದು ಕಡೆ ಜಗಳವೊಂದರಲ್ಲಿ ದೊರೆ ಲಾಯಿಸ್ ನನ್ನು - ಹಾಗೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ - ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ. ಥೀಬ್ಸ್ ಗೆ ಬಂದ; ಇಡೀ ಥೀಬ್ಸ್ ನಗರ ಹಾಹಾಕಾರಗೊಂಡಿತ್ತು. ದೊರೆ ಸತ್ತಿದ್ದ. ಸ್ಪಿಂಕ್ಸ್ ಮಾರಿ ಒಗಟನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವನ್ನು ಬಿಡಿಸದ ಜನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಡಿಪಸ್ ಈ ಒಗಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಆಕೆಯಿಂದ ಥೀಬ್ಸ್ ನಗರವನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ. ಥೀಬ್ಸ್ ನ ದೊರೆಯಾದ ಲಾಯಿಸ್ ನ ಹೆಂಡತಿ ಯೋಕಾಸ್ತಾಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ಹೀಗೆ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿ ನಿಜವಾಯಿತು.

ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಥೀಬ್ಸ್ ನ ಅರಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಜೀವ ವೃಕ್ಷ ಹೊತ್ತು ನಾಗರಿಕರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಈಡಿಪಸ್ ಅವರಿಗೆ ಸಾಂತಾನ ಹೇಳುತ್ತಾ ನಗರದ ಸಂಕಷ್ಟದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಪಲೋ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಕ್ರಿಯಾನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ ಕ್ರಿಯಾನ್ - " ಈ ಥೀಬ್ಸ್ ನಗರ ಪಾಪಕೃತ್ಯವೊಂದನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇರೊರಸೆ ಕಿತ್ತೊಗೆಯದಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ನಗರ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಥೀಬ್ಸ್ ನ ದೊರೆ ಲಾಯಿಸ್ ಕೊಲೆಯಿಂದ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಪಾಪ ಅದು." ಎಂದು ದೇವರ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇದರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಾಟಕ ಲಾಯಿಸ್ ನ ಕೊಲೆಪಾತಕಿ ಯಾರೆಂದು ಶೋಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಡಿಪಸ್ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಟೈರೀಸಿಯಸ್ ಅಂಧ ದಾರ್ಶನಿಕ,

ಲಾಯಿಸ್ ನ ಕೊಂದಾತ ಈಡಿಪಸ್ ನೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈಡಿಪಸ್ ಇದು ಕ್ರಿಯಾನನ ತಂತ್ರವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಯೋಕಾಸ್ತಾ - 'ಲಾಯಿಸ್ ಸಾವಿನಿಂದ ದೇವವಾಣಿ ನಿಜವಾಯಿತೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.' ಎಂದು ಕಾರಿಂಥ್ ನ ಆ ಕುರುಬನನ್ನು ಕರೆಸುವುದಾಗಿ ಸಮಾಧಾನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರದ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ದೂತ ಮತ್ತು ಕಾರಿಂಥ್ ನ ಕುರುಬನಿಂದ ಈಡಿಪಸ್ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯಂತೆ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದದ್ದು; ತಾಯಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದು ತಾನೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸತ್ಯ ಅರಿತ ಯೋಕಾಸ್ತಾ; ಗಂಡನಿಂದ ಗಂಡನ್ನ ಪಡೆದ, ಮಗನಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದ - ಆಕೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಈಡಿಪಸ್ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಅರಿಯದ ಪಾಪಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಗಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುರುಡನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಕ್ರಿಯಾನ್ ಗೆ ತನ್ನಂತ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಈ ಧೀಬ್ಸ್ ನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಿ ಎಂದು ಗೋಗರೆಯುವ ದುರಂತತೆಯಲ್ಲಿ ಕತೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೇಳದವರು - ಧೀಬ್ಸ್ ಜನರೆ, ಈಡಿಪಸ್ ನನ್ನು ನೋಡಿ; ಈತನೊಮ್ಮೆ ವಿಖ್ಯಾತ ಸ್ಪಿಂಕ್ಸ್ ಒಡಪ ಉತ್ತರಿಸಿ ಅಭ್ಯುದಯಗೊಂಡ. ಜಗದ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶಕ್ತನಾದ; ಮನುಷ್ಯಕುಲ ಅವನ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಅಸೂಯೆ ಪಟ್ಟಿತು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ

ಇದನ್ನು ಚಿಂತಿಸಲಿ; ಸಾಯುವ ವೇಳೆ ತನ್ನ ಬದುಕೊಂದು ನೋವಿಲ್ಲದ ನೆನಪೆನ್ನಿಸುವ ತನಕ

ತನ್ನ ಅದೃಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡೆದಿರಲಿ.

ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ನಾಟಕ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ನಾಟಕ ವಿಧಿಯಾಟ ಮತ್ತು ದೇವತೆಯ ಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಮಾನವನ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಿಯ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವುದು. ಈ ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಸಹ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಕಣ್ಣಿದ್ದಾಗ ಈಡಿಪಸ್ ಮಾಡುವ ಪಾಪ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅತ ಗಳಿಸುವ

ತೇಜಸ್ಸು - ಇದನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದು ಈ ನಾಟಕದ ಕಾವ್ಯಗುಣ. ವಿಧಿಯ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಮನುಷ್ಯ ಅದರ ಆಟವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಮಾನವತೆಯನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸಿ ತೋರುವ ಮೂಲಕ ವಿಧಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು 'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ನಾಟಕ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ನಾಟಕ ಶ್ರವ್ಯಗುಣ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರ ಲಯಬದ್ಧತೆಗೆ ಕಾರಣ ಮೇಳ. ಮೇಳ ನಾಟಕದ ಅರ್ಥ, ಕತೆ ಸಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ರಂಜಕತೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ದೈವಿಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ದೇವರ ನಿಯಮದ ಕ್ರಿಯೆಯ ನಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಮೇಳ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

"ಯಾವ ಮಾನವ ಸೊಕ್ಕಿ ದೇವರನು ಕೀಳೆಣಿಸಿ ದೈವನಿಯಮವ ಕಿತ್ತು ಸಂಭ್ರಮಿಪನೋ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನಾಣತಿಯ ಧಿಕ್ಕರಿಪನೋ, ಅಂಥವನು ಬೀಳುವನು ಯಾತನೆಯ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ತೆರುತ್ತಾನವನು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ..."

ಎಂಬ ಮೇಳದ ಮಾತಿನಿಂದ ದೈವದ ಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮಿತಿಯ ಸೃಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಸಫೋಕ್ಲಿಸ್ ಸಾದರಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈಡಿಪಸ್ ದೊರೆ ತನ್ನ ರಾಜತ್ವ, ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಯಾವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ತನ್ನ ಬಗೆಗಿನ ಸತ್ಯಸಂಗತಿಗಾಗಿ ಮೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಾನೆ; ತನಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೇ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಅವನ ಬದುಕನ್ನು ದುರಂತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ಪಿಂಕ್ಸ್ ಮಾರಿ ದೇವತೆಯ ಒಗಟನ್ನು ಭೇದಿಸಿದ ಈಡಿಪಸ್ ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿನ ದುರಂತತೆಯ ಘಟನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಪದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಆತ ಗಳಿಸುವುದು ಪುಣ್ಯ ಹಗೂ ತೇಜಸ್ಸು.

ಒಟ್ಟಾರೆ, ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ಬದುಕಿನ ಮಿತಿ, ಮಾನಸಿಕ ತಳಮಳ, ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದ ದೇವವಾಣಿಯ ಭವಿಷ್ಯನುಡಿಯ ಪಾಲನೆಯ ದ್ವಂದ್ವತೆಯಲ್ಲಿಯೇ 'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ನಾಟಕದ ಕಥೆ ಸಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಒಳ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೃದಯ ಮುಟ್ಟುವ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ರವರು ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಸ್ತು ರೀತಿ, ಕಾವ್ಯಗುಣ, ಆಶಯ, ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯ

ಚಿಂತನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಪನೆ, ಧರ್ಮ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿನ ನೆಲೆ, ದಾರುಣತೆ, ಹಾಗೂ ದುರಂತತೆಯನ್ನು 'ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ

1. ದೊರೆ ಈಡಿಪಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತಿಗೊನೆ - ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್
2. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ತ. ಸು. ಶಾಮರಾಯ
3. ಗ್ರೀಕ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನಾಟಕ - ಪ್ರೊ. ಎಲ್. ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್
4. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕೋಶ - ಸಂಪಾದಕರು: ಡಾ.ಚಿ.ಸಿ. ನಿಂಗಣ್ಣ
5. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ಪ್ರೊ.ಎಲ್.ಎಸ್.ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್
6. ಕಂಡದ್ದು ಕಂಡ ಹಾಗೆ... - ಲೇಖಕರು: ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್
7. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ/ಈಡಿಪಸ್ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ